

Groeten uit... Lesotho

Het koninkrijk Lesotho is in meerdere opzichten een apart land. Het is een aparte, onafhankelijke staat binnen Zuid-Afrika en ligt als enige ter wereld volledig boven de 1000 meter. En o ja, ze zijn er gék op pony's...

Tekst: Anne Loyen

Vlaggenestafette

Het jonge koninkrijkje Lesotho heeft al een heuse vlaggenestafette achter de rug. Het eerste exemplaar dateert van 4 oktober 1966, toen het land onafhankelijk werd van het Verenigd Koninkrijk. Het tweede exemplaar nam in 1987 het stokje over. En bij de veertigste verjaardag van het land in 2006 werd de derde en huidige vlag in gebruik genomen. Die bestaat uit drie verticale banen: een blauwe (voor regen), een witte (vrede) en een groene (rijkdom). In de middelste baan prijkt een zogenoemde *mokorotlo*: het traditionele hoofddeksel van de Basotho, de inwoners van Lesotho.

Lagelandenlink

De Nederlandse regering steunt een programma om hiv en aids te bestrijden in Zuidelijk Afrika en dus ook in Lesotho. Dat is hard nodig, want in de stedelijke gebieden draagt ongeveer 50 procent van de vrouwen het hiv-virus bij zich. En volgens schattingen uit 2009 is bijna 24 procent van de volwassenen in Lesotho besmet met hiv of aids. Daarmee staat Lesotho wereldwijd op een derde plek: alleen 'overbuurlanden' Botswana en Swaziland zijn er erger aan toe. Vandaar het bestrijdingsprogramma, dat onder de verantwoordelijkheid valt van de Nederlandse ambassade in Zuid-Afrika. Een lagelandenlink om trots op te zijn.

Het witte goud

Lesotho heeft weinig natuurlijke bronnen. Wél is er water. Vandaar het Lesotho Highlands Water Project: een ambitieus plan voor vijf dammen in het land. Die zouden de watervoorziening naar rivieren in Zuid-Afrika moeten reguleren, waar de Zuid-Afrikanen dan flink geld voor neer zullen tellen. Daarnaast kan er met de dammen elektriciteit worden opgewekt voor de inwoners van Lesotho. De eerste 2 dammen zijn inmiddels gereed. In 2020 zouden ze alle 5 in werking moeten zijn.

Rare jongens, die Basotho

Omdat Lesotho zo hoog ligt, kan het er best heel koud worden, zelfs in de zomer. Het is daarom eigenlijk helemaal niet zo gek dat de inwoners van Lesotho, de Basotho, er een gewoonte van hebben gemaakt zichzelf altijd in een dekentje te wikkelen. Aan het materiaal, de kwaliteit en de kleuren en patronen van zo'n deken kun je de sociale status van de drager aflezen.

Superheld

De eerste koning van Lesotho, Moshoeshe I (1786-1870) slaagde in onstuimige tijden erin de Basotho te verenigen en hen te verzekeren van land. Deze zoon van een stamhoofd trok in 1820 met zijn volk naar de bergen, waar hij zich verweerde tegen invallen van vijandige stammen, terwijl hij tegelijkertijd het vertrouwen van naburige stammen wist te winnen. Toen de Oranje Vrijstaat halverwege de negentiende eeuw steeds meer land begon te winnen, zocht Moshoeshe hulp bij de Britten. In 1868 kwam Lesotho (toen nog Basotholand) onder Britse protectie. Moshoeshe overleed 2 jaar later. Deze dag is uitgeroepen tot Moshoeshe-dag ter nagedachtenis aan hun superheld.

Een mondje... Sesotho

Lesotho betekent zoiets als 'het land van de mensen die Sesotho spreken'. Als je iemand wilt begroeten in het Sesotho zeg je "*khotso*": een woord dat tegelijkertijd 'hallo' en 'vrede' betekent. Als iemand vraagt hoe het met je gaat, kun je kiezen uit onderstaande drie antwoorden – die echter inwisselbaar zijn. Blijkbaar moet je de betekenis niet al te letterlijk nemen...

Hoe leef je?	<i>O phela joang?</i>
Ik leef goed.	<i>Ke phela hantle.</i>
Hoe gaat het?	<i>O kae?</i>
Ik ben hier.	<i>Ke teng.</i>
Hoe werd je wakker?	<i>O tsohele joang?</i>
Ik werd goed wakker.	<i>Ke tsohile hantle.</i>

Nationale aloë

Hoog in de bergen groeit de nationale plant van Lesotho: de *Aloe polyphylla*. Deze spiraalvormige, unieke aloë groeit alleen in Lesotho. De spiraal bestaat uit vijf armen, waarop de individuele bladeren groeien. De spiraal kan met de klok mee, maar ook tegen de klok in draaien. De sterke aloë kan heel wat hebben: volwassen exemplaren tolereren sneeuw en kunnen overleven tot -30 graden Celsius.

Rondavels

Traditioneel leven de inwoners van Lesotho in ronde hutten. Die worden *rondavels* of *mokhoro* genoemd. De hutten zijn gemaakt van steen en modder, en hebben een puntig dak. Een rondavel is multifunctioneel: het doet dienst als woonkamer, keuken én slaapkamer. De buitenkant van de traditionele woning is vaak rijkelijk versierd, met bijvoorbeeld religieuze symbolen en gebeden.

Wereldberoemd in Lesotho

POPULAIRE PONY'S

In 1829 kreeg de eerste koning van Lesotho, Moshoeshoe I, een pony cadeau. Sindsdien zijn de beesten enorm populair, vooral onder bergbewoners. Toeristen kunnen op veel plekken op ponytrektocht: een geliefde manier om het ruige landschap van Lesotho te ontdekken.

DRAKENSBERGEN

In het oosten van Lesotho wordt de grens met Zuid-Afrika gevormd door de Drakensbergen. Deze bergketen is onder meer bekend van *Wie is de mol?* en kent een paar toppen van meer dan 3000 meter hoog. Thabana Ntlenyana, in het grensgebied van Lesotho en Zuid-Afrika, is het hoogste punt (3482 meter).

'DINO WAS HERE'

Op verschillende plaatsen kun je pootafdrukken van dinosauriërs vinden. Ze zijn bewaard gebleven in zandsteen. Er is zelfs een dino vernoemd naar dit land: de Lesothosaurus. Deze hagedisachtige dinosaurius was ongeveer 1 meter lang. De beste plek voor *'dino spotting'* is bij Quthing, in het zuidwesten van Lesotho.